

KULTURPOLITISKT PROGRAM FÖR ESLÖVS KOMMUN 2017-2025

Dokumentet KULTURPOLITISKT PROGRAM FÖR ESLÖVS KOMMUN 2017-2025 är antaget av Kommunfullmäktige den 2017-06-19. Det riktar sig till samtliga nämnder och förvaltningar inom Eslövs kommun samt till kommunens invånare. Ses över för revidering senast juni, 2021.
Kontaktperson: Utvecklingschef, Kultur och Fritid.

Innehållsförteckning

Inledning	3
Eslövs kommuns vision för 2025	3
Syfte	3
Uppföljning och utvärdering	3
Begreppsförklaringar	4
Kultursektorn i Eslöv och omvärlden	6
Kultur – en mänsklig rättighet	6
Kulturpolitik i stat, region och kommun	6
Kultur i Eslövs kommun	7
Utvecklingsområden 2017-2025	8
Delaktighet och social hållbarhet	9
Utvecklingsinsatser 2017-2025	9
Nyskapande	10
Utvecklingsinsatser 2017-2025	10
Samhällsbyggande och identitetsskapande	11
Utvecklingsinsatser 2017-2025	11
Livslångt lärande	12
Utvecklingsinsatser 2017-2025	13

Eslövs kommuns vision för 2025

Eslövs kommun strävar efter att vara Skånes bästa kommun att bo och verka i och en hållbar, spännande kommun där människor möts, utvecklas och trivs.

Syfte

Syftet med detta kulturpolitiska program är att stärka kulturens roll i samhället och i kommunens utvecklingsarbete för att realisera kommunens vision. För att göra det behövs ökad samverkan mellan kommunens olika politikområden. Programmet är framtaget av Kultur- och fritidsnämnden i samarbete med samtliga nämnder samt andra aktörer i kommunen.

Programmet är ett långsiktigt styrdokument som ska främja den hållbara samhällsutvecklingen genom stärkt demokrati och mångfald.

Det är också ett stöd för de tjänstepersoner som omsätter politikens avsikter i praktisk verklighet.

Uppföljning och utvärdering

Förvaltningen Kultur och Fritid formulerar årliga handlingsplaner i dialog med övriga förvaltningar, utifrån det kulturpolitiska programmet. Programmet revideras senast i juni 2021. Samtliga utvecklingsinsatser ska då vara påbörjade. Om den politiska organisationen eller förvaltningsorganisationen ändras under programtiden ska ansvaret för programmets utvecklingsinsatser ses över och förnyas i enlighet med den nya organisationen.

Begreppsförklaringar

Här förklaras några begrepp som förekommer i programmet. Vissa begrepp har flera tolkningar och för dessa väljer vi en definition som passar Eslövs kommun i detta sammanhang. Andra begrepp följer definitioner som bestämts av instanser som har en central roll inom respektive område.

Kultur

Kulturbegreppet brukar delas upp i två delar, det humanistiska och det estetiska kulturbegreppet. Det humanistiska kulturbegreppet innefattar allt som förekommer i ett samhälle och mellan människor till exempel språk, vanor och normer. Det estetiska kulturbegreppet innefattar konstnärliga uttryck till exempel musik, film och teater. De två kulturbegreppen samspelar med varandra. Eslövs kommuns kulturpolitik arbetar med det estetiska kulturbegreppet i form av resursfördelning med syfte att skapa förutsättningar för konstnärliga upplevelser och eget skapande. Det humanistiska kulturbegreppet finns också representerat till exempel genom resurser till kulturarv, bildning och mötesplatser.

Kulturell infrastruktur

Kulturell infrastruktur innefattar kunskap, konstnärliga utbildningar, arrangörer, lokaler, ekonomiska resurser och andra förutsättningar för att kulturupplevelser och skapande ska äga rum.

Idéburen sektor

"Den idéburna sektorn omfattar organiserade verksamheter som bygger på demokratiska värderingar samt gynnar samhälls- eller medlemsintresset. Verksamheterna /.../ bedrivs i icke vinstutdelande föreningar, kooperativ, samfund, stiftelser eller liknande sammanslutningar."¹

Kulturskapare

Yrkesutövande konstnärer, musiker, författare med flera.

KKN – Kulturella och kreativa näringar

Med kulturella och kreativa näringar avses branscherna arkitektur, form och design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande.²

¹ *Stadgar för den ideella föreningen Nätverket idéburen sektor Skåne*, Malmö, 2016, s. 2.

² Region Skånes hemsida

http://utveckling.skane.se/utvecklingsomraden/kulturutveckling/kulturrelaterade-och-kreativa_naringar/ (2017-05-03)

Offentligt rum

Del av bebyggelsemiljö som är tillgänglig för allmänheten, till exempel gator, passager, gallerior, torg och parker.³

Kulturarv

"Kulturarv avser alla materiella och immateriella uttryck (spår, lämningar, föremål, konstruktioner, miljöer, system, strukturer, verksamheter, traditioner, namnskick, kunskaper etc.) för mänsklig påverkan."⁴

Kulturmiljö

"Kulturmiljö avser hela den av människor påverkade miljön /.../. En kultur- miljö kan preciseras och avgränsas till att omfatta en enskild anläggning eller lämning, ett mindre eller större landskapsavsnitt, en bygd eller en region."⁵

"Kulturmiljön omfattar inte bara landskapets fysiska innehåll utan även immateriella företeelser som ortnamn eller sägner som är knutna till en plats eller ett område. Kulturmiljön är en del av kulturarvet."⁶

Enprocentsregeln

Enprocentsregeln är en rekommendation från Statens konstråd som innebär att vid ny- om- och tillbyggnad avsätta en procent av byggkostnaden till konstnärlig gestaltning.⁷

³ Nationalencyklopedin, offentligt rum.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/offentligt-rum> (2017-04-28).

⁴ Rapport från Riksantikvarieämbetet Plattform Kulturhistorisk värdering och urval, 2015-01-19. s.12. <http://www.raa.se/app/uploads/2015/04/RA%C3%84-Plattform-Kulturhistorisk-v%C3%A4rdering-och-ur-val-version-20150119.pdf> (2017-05-03)

⁵ Ibid, s.13.

⁶ Ibid, s.13.

⁷ För vidare läsning se konstnärsnämndens rapport *Ingen regel utan undantag*, Solna, 2013.

Kultursektorn i Eslöv och omvärlden

Kultur – en mänsklig rättighet

I FN:s allmänna förklaring om mänskliga rättigheter, Artikel 27, slås fast att alla har rätt att delta i samhällets kulturella liv. I konventionen om barnets rättigheter, Artikel 31, fastslås barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionen om barnets rättigheter väntas bli lag i Sverige från och med den 1 januari 2018.

Kulturpolitik i stat, region och kommun

Förutom detta dokument påverkas Eslövs kommuns kulturpolitik av de nationella kulturpolitiska målen och Region Skånes kulturplan.

De nationella målen slår fast att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Andra centrala utgångspunkter för den nationella kulturpolitiken är demokrati och tillgängliggörande. De statliga målen ska vägleda och inspirera kulturpolitiken i kommuner och landsting. Region Skånes kulturnämnd har ett övergripande uppdrag att göra konst och kultur tillgängliga för så många som möjligt och skapa en väl fungerande kulturell infrastruktur.

Kulturpolitiken ska också följa den nationella biblioteksstrategin, skolans läroplan och andra dokument på statlig och regional nivå som påverkar specifika områden. När det gäller folkbildningen ska Eslövs kommun dra fördel av Region Skånes fördjupade dialog och överenskommelse med folkbildningens regionala organisationer.

Kulturpolitiken ska även följa och komplettera avsikterna i kommunens övriga styrdokument och policys. Särskilt relevanta är Översiktsplanen och Plan för centrumutveckling, för utvecklingsområdet Samhällsbyggande och identitetsskapande. Program för social hållbarhet och Riktlinjer för IOP är särskilt relevanta för utvecklingsområdena Nyskapande samt Delaktighet och social hållbarhet. Den kommunala biblioteksplanen är central för biblioteksverksamheten. Ett ungdomspolitiskt program och ett kulturmiljöprogram är under framtagande och kommer ha betydelse för kulturpolitiken inom respektive område.

Kultur i Eslövs kommun

Kulturpolitiken använder principen om "armlängds avstånd" och ska inte detaljstyra kulturens innehåll. Den konstnärliga friheten är en förutsättning för att kulturella uttryck ska vara en viktig kraft i demokratin. Kultur ska också användas som verktyg för att bygga ett hållbart samhälle.

Eslövs kommun vill satsa på ett starkt kulturliv med sociala nätverk och möjlighet att fördjupa intressen, som skyddsfaktorer och för att motverka problem och destruktiv utveckling för samhället och individen.

Eslöv ligger i en vital storstadsregion och närheten till Malmös och Lunds kulturinstitutioner och omfattande utbud är en stor tillgång. Samtidigt kan en kommun i Eslövs storlek erbjuda lokalsamhällets personliga bemötande och sammanhang, och har potential att nå fler grupper än de inbitna kulturintresserade. Eslövs kommun kan också få draghjälp av de starka kulturella nätverk och kompetenser som verkar i denna del av Skåne.

Förvaltningen Kultur och Fritids största kulturverksamheter är biblioteken, ungdomsgården Gasverket, Medborgarhuset, biografen Bian, kulturskolan, kulturgarantin för barn i grundskolan, publika arrangemang, samt inköp och tillgängliggörande av löskonst och fasta konstinstallationer.

Vidare ger Kultur och Fritid stöd till föreningar, studieförbund och till kulturarvsområdet. Även andra kommunala förvaltningar driver viktiga verksamheter för kultur, till exempel Skapande skola, mötesplatsen Kari- dal och kulturgruppen för personer med funktionsnedsättningar. Dessa verksamheter och resurser ska bevaras och utvecklas.

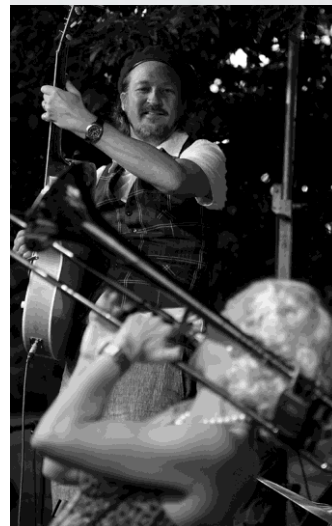
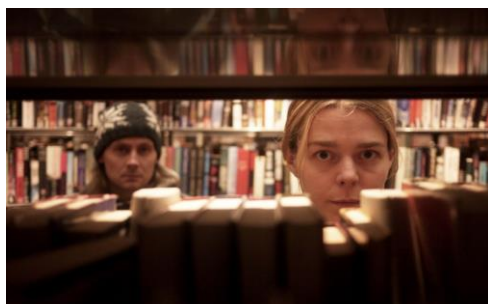
Kommunen, statliga och regionala institutioner, folkbildningen, idéburen sektor och kommersiella aktörer är alla resurser, som är beroende av varandra för att tillsammans erbjuda Eslövs invånare och besökare ett brett kulturutbud.

Utvecklingsområden 2017-2025

Nedan presenteras fyra utvalda utvecklingsområden som har tagits fram i dialog med övriga kommunala förvaltningar, politiker, ideella föreningar, och lokala professionella kulturskapare. Vid varje område ges förklaringar och övergripande hållning samt specifika utvecklingsinsatser för programperioden samt vilka kommunala nämnder och förvaltningar som bär huvudansvaret för genomförande av respektive insats.

- Delaktighet och social hållbarhet
- Nyskapande
- Samhällsbyggande och identitetsskapande
- Livslångt lärande

Delaktighet och social hållbarhet

I Eslövs kommun ska alla vara välkomna att skapa kultur och ta del av kulturupplevelser.

Kulturpolitiken ska präglas av demokrati, jämställdhet och jämlikhet. Därför behövs aktivt arbete för att inkludera alla grupper utifrån diskrimineringslagens kategorier: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder, samt socioekonomiska och geografiska förutsättningar. Alla barn ska ha tillgång till kulturupplevelser.

Det är viktigt att kulturverksamheten kan uppmärksamma och tillmötesgå olika intressen och behov. Kulturpolitiken ska därför vara lyhörd för signaler i omvärlden och fånga upp såväl trender inom kulturområdet, som tendenser bland olika målgrupper. En kulturundersökning som genomfördes i kommunen år 2015 indikerar olika gruppers upplevda delaktighet och utgör en bra utgångspunkt för inkluderingsarbetet.

En grupp som ska ägnas särskild uppmärksamhet under programperioden är unga 16-25 år. Det saknas i viss mån hållbara strukturer för att ungdomar från 16 år och uppåt ska få uppleva och skapa kultur i Eslövs kommun. Enligt kulturundersökningen som nämns ovan är unga vuxna en grupp som i låg utsträckning upplever sig som delaktiga i Eslövs kulturliv och en betydande andel anger att de vill vara mer delaktiga. Mötesplatser med kulturinnehåll är sammanhang som kan stärka ungas möjligheter och framtidstro. Därför behöver kultur bli mer av en självklar möjlighet när unga väljer sina fritidsintressen och yrkesdrömmar. Kultur för unga ska utformas med lyhördhet för ungas egna preferenser och vanor, samtidigt ska de unga erbjudas utmaningar som berikar och vidgar deras referensramar.

Utvecklingsinsatser 2017-2025

Åtgärd

Ansvar

Etablera regelbundet utbyte och samarbete mellan Kultur och Fritid och andra förvaltningar. Kultur och Fritid behöver kännedom om olika målgruppers intressen och behov, och övriga förvaltningar behöver informeras om utbud och möjligheter inom kulturområdet.

Arbete och Försörjning, Barn och Utbildning, Kultur och Fritid, Vård och Omsorg

Utveckla Sommar i Eslöv.

Kultur och Fritid

Nyskapande

Eslövs kommuns kulturpolitik ska vara möjliggörande och präglas av mod att pröva nya riktningar.

Kulturlivets aktörer ska uppmuntras att använda nya metoder och samarbeten. Kommunen ska ha en balanserande roll och se till att kulturutbudet i sin helhet erbjuder både bredd och fördjupning.

En mångfald av uttryck och idéer ska speglas och såväl lokala som regionala, nationella och internationella kulturskapare ska ges plats.

Kommunen behöver stärka nätverk och dialog med lokala professionella kulturskapare för att deras kunskaper och uttryck ska komma invånarna till gagn. Kommunen ska tillämpa och sprida kunskap om villkor för anlitan­de av professionella kulturskapare. Initiativ och idéer från de professionella kulturutövarna ska tas tillvara exempelvis genom att agera samarbetspart i projekt.

Idag finns det ingen permanent utställningslokal för bildkonst i kommunal regi. Detta är en brist som har påtalats av lokala föreningar och konstnärer. En konsthall kan fungera som kulturell mötesplats för kulturarbetare och besökare samt för pedagogik och fördjupning inom bland annat bildkonstområdet.

En ny modell för samverkan mellan offentliga och idéburna organisationer har tagits fram: idéburet offentligt partnerskap, IOP. Syftet är att använda båda organisationernas särskilda möjligheter för att tillsammans arbeta kring ett visst samhällsproblem eller utvecklingsmöjlighet. Formen för IOP innebär att båda parter ingår ett avtal där varje part långsiktigt åtar sig gemensamt ansvar för den aktuella utmaningen.

Utvecklingsinsatser 2017-2025

Åtgärd

Ansvar

Främja och stärka kulturella och kreativa näringar.

Främja samverkansformen idéburet offentligt partnerskap, IOP, mellan kommunen och idéburna organisationer.

Utreda möjligheterna och verka för inrättande av en konsthall och konstnärlig mötesplats.

Kultur och Fritid, Kommunledningskontoret

Kultur och Fritid

Kommungemensamt ansvar

Samhällsbyggande och identitetskapande

I Eslövs kommun ska kulturen vara viktig för kommunens attraktivitet.

Eslövs offentliga rum ska tas tillvara och berikas med konstnärliga uttryck. Praktiska lösningar i stads- och landskapsplaneringen ska beakta estetiska och konstnärliga värden.

Kulturarv och kulturmiljöer ska vårdas och göras tillgängliga. Vi ska stärka kommunens identitet och värden och skriva vidare på historien om Eslöv – med hjälp av det lokala kulturarvet såväl som den nyskapande kulturen och den kulturella mångfalden.

Kulturarrangemang och besöksmål ska vända sig till besökare såväl från Eslövs kommun som från andra håll. Eslövs stads centrumutveckling är ett viktigt område under programperioden.

Kulturektorn ska bidra till en miljömässigt hållbar värld och därför beakta miljömässiga konsekvenser i största möjliga mån. Staden, byarna och landskapet ska inom kulturektorn utvecklas efter sina förutsättningar och karaktär i linje med kommunens översiktsplan och detaljplaner.

Utvecklingsinsatser 2017-2025

Åtgärd	Ansvar
Revidera och tillämpa kommunens konstpolicyn för vård, restaurering och levandegörande av befintligt konstbestånd, såväl fasta installationer som löskonst.	Kultur och Fritid, Miljö och Samhällsbyggnad, Serviceförvaltningen
Vid revidering av konstpolicyn verka för att enprocentregeln om konstnärlig gestaltning vid ny- om- och tillbyggnation antas.	Kultur och Fritid, Serviceförvaltningen
Stärka kompetensen om och utveckla metoder för att integrera kultur i utformningen av offentliga rum och landskap.	Kultur och Fritid, Miljö och Samhällsbyggnad, Kommunledningskontoret
Verka för en pedagogtjänst för kulturarv. Verka för att Bian renoveras.	Kultur och Fritid
Tillämpa adekvata metoder för miljömässig hållbarhet i kommunens kulturverksamheter och kommunicera dessa till andra aktörer.	Kultur och Fritid

Livslångt lärande

Kunskap och kultur är en förutsättning för en fungerande demokrati.

I Eslövs kommun ska det finnas tillgång till bildning, reflektion och kunskap genom livets alla åldrar. Vi tillgodogör oss kunskap genom alla sinnen och kunskap förmedlas i en mångfald av uttrycksformer. Kunskap och kultur i unga år skapar en grund för intressen, yrkesvägar och nyfikenhet resten av livet. Barn i Eslövs kommuns förskolor och grundskolor ges kulturupplevelser och skapande genom klassrumsundervisning i estetiska ämnen, kulturgarantin och Skapande skola. Kulturskolan bedriver kursverksamhet på barnens fritid, för barn från 3 till 18 år. Barn i förskola och skola ska erbjudas likvärdig möjlighet till kunskap och språklig utveckling. Här spelar skolbiblioteken en central roll.

Kommunen ska stödja studieförbunden så att de kan arbeta med det syfte som fastslås av folkbildningsrådet: att utjämna utbildningsklyftor och främja individers personliga utveckling och möjlighet till delaktighet i samhället. Det ska finnas ett brett utbud av kurser, kulturaktiviteter, studiecirkelar och andra former för aktivt lärande.

Biblioteken ska tillhandahålla information, verka för ökad kunskap i källkritik, och vara en mötesplats med möjlighet att fördjupa intressen och möta nya perspektiv. Bibliotekens uppdrag är att utjämna klyftorna både när det gäller digital kunskap och språkmässig utveckling. Bibliotekens prioriterade grupper är enligt bibliotekslagen barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättningar, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska.

Utvecklingsinsatser 2017-2025

Åtgärd	Ansvar
Årligen revidera och utveckla partnerskapsavtalet mellan förvaltningarna Kultur och Fritid och Barn och Utbildning för att främja bildning och kulturell närvaro i barn och utbildnings verksamhet.	Barn och Utbildning, Kultur och Fritid
Förse kulturskolan med ändamålsenliga lokaler.	Kommunledningskontoret
Utveckla meröppna bibliotek i Marieholm med flera orter. *	Kultur och Fritid
Se till att samtliga barn får tillgång till bemannade skolbibliotek av god kvalitet.	Barn och Utbildning, Kultur och Fritid
Verka för att personal med organisatorisk hemvist hos Barn och Utbildning har kultursamordnansvar inom ramen för sintjänst.	Barn och Utbildning, Kultur och Fritid
Stärka samverkan mellan förvaltningen Kultur och Fritid och folkbildningen.	Kultur och Fritid
Främja bildning och kulturliv för personer i kommunens äldreboenden.	Kultur och Fritid, Vård och Omsorg

* Meröppet innebär att biblioteket är öppet kvällstid och/eller helger så att besökare kan besöka biblioteket obemannat utanför ordinarie öppettid.